

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

24.09.2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В.Б. 2.3. ПЕДАГОГІКА.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Ступінь магістр

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта

Миколаїв – 2023

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доктор педагогічних наук, професор Якименко Світлана Іванівна

РЕЦЕНЗЕНТ: Біда О.А., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології ЗУІ ім. Ференца Ракоці II

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри (Якименко С. І.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Хрящевська Л.М.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «30» серпня 2023 року № 12

Голова навчально-методичної ради (Михальченко Н.В.)

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доктор педагогічних наук, професор Якименко Світлана Іванівна

РЕЦЕНЗЕНТ: Біда О.А., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології ЗУІ ім. Ференца Ракоці II

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Якименко С. І.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «__» серпня 2023 року № __

Голова навчально-методичної комісії _____ (Хрящевська Л.М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «30» серпня 2023 року № __

Голова навчально-методичної комісії _____ (Михальченко Н.В.)

Анотація

Навчальна дисципліна «Інноваційні технології в освіті» входить до складу комплекту навчально-методичних матеріалів за програмою навчання студентів початкової та дошкільної освіти. Курс орієнтований на вивчення теоретичних питань, пов'язаних з характеристикою інноваційних технологій навчання, розглядом їх дидактичних властивостей, організацією та проведенням занять на основі освітніх інноваційних технологій. Мета курсу – це вивчення інноваційних технологій навчання, формування готовності майбутніх педагогів до застосування інноваційних технологій навчання у загальноосвітніх школах та дошкільних навчальних закладах.

Ключові слова *інновація, інноваційні педагогічні технології, сучасний навчальний заклад, якість підготовки*

Annotation.

The educational discipline "Innovative technologies in education" is included in the set of teaching and methodical materials according to the training program for students of primary and preschool education. The course is focused on the study of theoretical issues related to the characteristics of innovative learning technologies, consideration of their didactic properties, organization and conduct of classes based on innovative educational technologies. The purpose of the course is the study of innovative learning technologies, the formation of the readiness of future teachers to use innovative learning technologies in secondary schools and preschool educational institutions.

Keywords. *innovation, innovation pedagogic technologies modern educational institution, qualification of training of specialists.*

ВСТУП

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. **Мета курсу:** є забезпечити загальнопедагогічну і професійну підготовку майбутнього викладача, озброїти студентів ґрунтовними знаннями теоретичних основ сучасної інноваційної педагогіки, сформувані вміння і навички, необхідні для організації освітньонаукового процесу в умовах реформування освіти відповідно до Закону України «Про освіту».

1. 2. Основні завдання вивчення дисципліни :

- уточнити і збагатити понятійний апарат з педагогічної інноватики;
- визначити дефініції, пов'язані з інноваційними технологіями навчання;
- знайомити студентів з нормативно-правовими основами менеджменту та інновацій, умовами ефективного науково-методичного супроводу пошукової роботи педагогів;
- виробляти вміння самостійно орієнтуватися в різних видах інноваційної діяльності, співвідносити з передовим досвідом і специфікою регіону;
- розширити уявлення педагогів про основні тенденції та сутності інноваційних процесів в освіті, показати різноманітність педагогічних та інформаційних технологій навчання;
- познайомити з основними моделями дистанційного навчання;
- формувати вміння експертизи педагогічних інновацій та визначення рівня готовності до організації інноваційної діяльності;
- розкрити переваги застосування інноваційних технологій навчання і обговорити проблеми, пов'язані із впровадженням нових технологій у педагогічну діяльність; - ознайомити з особливостями організації навчального процесу при дистанційному навчанні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- поняття технології, педагогічної технології та її основні характеристики в освіті;
- сучасні інноваційні технології навчання та виховання;
- основи педагогічної діяльності, дидактики;
- технологічний підхід в освіті, традиційні та інноваційні технології навчання та виховання, їхню суть, види, функції; педагогічне проектування та моделювання інноваційних технологій,
- методику впровадження інноваційних технологій навчання у навчально-виховний процес закладів освіти.
- методики підготовки і проведення занять, активних методів навчання та виховання;
- про інформатизацію системи освіти; про основні ознаки технології, про класифікації технологій навчання, про різноманітність ІТТ та їх дидактичні функції; про можливості використання педагогами ІТТ у професійній діяльності;

вміти :

- застосовувати на практиці конкретну педагогічну технологію навчання;
- підвищувати психолого-педагогічну та управлінську компетентність;
- сприяти розвитку педагогічного мислення;
- формувати установку на безперервність освіти протягом життя та саморозвиток особистості;
- сприяти засвоєнню норм педагогічної етики відповідно до специфіки професійної діяльності;
- здійснювати рефлексію, самооцінку, критичний аналіз власної поведінки та діяльності;
- доцільно використовувати зарубіжний досвід у вирішенні педагогічних проблем управління;
- працювати з науковою літературою, першоджерелами й нормативними актами;
- формувати наукове мислення й самостійність суджень;

- самостійно поглиблювати вивчення будь-якої теми дисципліни, порівнювати різні точки зору, аналізувати й узагальнювати, послідовно й логічно викладати навчальний матеріал.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Навички креативного мислення, набуття гнучкого образу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових компетенцій у галузі

ПРН 2. Уміння до імплементації законодавчих та нормативно-правових актів у галузі

ПРН 7. Уміння приймати управлінські рішення у галузі

ПРН 9. Уміння аналізувати знання про сферу освіти, сутність, зміст і структуру освітніх процесів, володіти системою знань про історію та сучасні тенденції розвитку педагогічних концепцій і предметних методик

ПРН 11. Уміння здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання, як складовою психолого-педагогічної компетентності педагога

ПРН 13. Уміння переносити знання у власний педагогічний досвід; критично аналізувати різні педагогічні теорії навчання та виховання, давати самостійну оцінку різноманітним явищам педагогічної теорії і практики.

ПРН 14. Уміння застосовувати у практичній діяльності знання із нових педагогічних технологій, використовувати елементи інноваційних методик під роботи.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів освіти; чинним нормативним забезпеченням освіти тощо.

ЗК 2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК 3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно

ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

ЗК 7. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, здобувачами освіти та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК-9. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності й у повсякденному житті.

II. Фахові:

ФК 1. Дослідницька. Здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково-педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі освіти, а також підвищення професійної майстерності викладача, вчителя, вихователя.

ФК 2. Проектувальна. Здатність і готовність проектувати та застосовувати сучасні педагогічні технології з метою забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності здобувачів освіти, аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування.

ФК 3. Організаційна. Здатність організувати навчально-пізнавальну, виховну діяльність здобувачів освіти, організації їх самостійної, пошукової роботи, участь у роботі кафедри, в організації та проведенні семінарів, конференцій, педагогічних читань, виставок, конкурсів, у розробленні навчально-методичних матеріалів щодо покращення якості роботи та професійної майстерності.

ФК 4. Предметна. Здатність і готовність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері освіти, спираючись на знання з дисциплін психолого-педагогічного циклу і методик навчання.

ФК.6. Інформаційна. Здатність і готовність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології, опрацьовувати різні види інформації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: 90годин / 3 кредити.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

КРЕДИТ 1.СУТНІСНИЙ ЗМІСТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ І НАУЦІ.

Тема 1.Технології у освітній сфері: різновиди, зміст, особливості

Сутність і взаємозв'язок понять «освітні технології», «педагогічні технології», «навчальні технології». Традиційні освітні технології: мета, засоби, позитивні здобутки і межі застосування. Традиції та інновації в педагогічній сфері

Тема 2. Інноваційні технології: поняття, зміст, умови запровадження.

Поняття «інновація», «інноватика», «інноваційна технологія». Види інновацій в освіті та їх класифікація. Особливості інноваційно зорієнтованого підходу в освіті. Сучасні інформаційно-комунікативні технології в навчальному процесі. Інноваційні технології як дослідження.

КРЕДИТ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Тема 3 освітні інновації методичного спрямування.

Системні інноваційні педагогічні технології. Особистісно-орієнтована освіта: традиційні та інноваційні методи навчання. Технології проблемного навчання. Проблемні методи. Технології інтерактивного навчання і виховання. Технології групової роботи. Активні форми групової роботи. Проектна технологія. Технологія ділової гри. Сугестивна технологія. Превентивні тренінгові технології. Компетентнісний підхід в освіті та інноваційні педагогічні технології Системні технології відомих педагогів «Будинок вільної дитини» М. Монтесорі. Антропософські школи Р. Штейнера. «Школа для життя, через життя» Ж.-О. Декролі. «Школа діалогу культур» В. Біблера.

Тема 4. Технологія формування творчої особистості

Технології раннього навчання дітей М. Зайцева та Г. Домана. Наукова обґрунтованість технологій раннього та інтелектуального навчання М. Зайцева і Г. Домана. Концептуальні засади технологій. Особливості змісту технологій М. Зайцева і Г. Домана. Технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера. Психологічні основи педагогіки ТРВЗ. Методи й прийоми виховання пізнавальних і творчих здібностей дітей

засобами ТРВЗ. Місце ТРВЗ у системному підході до навчання й виховання. Технології розвивального навчання.

Історико-педагогічні засади проблеми розвитку. Порівняльний аналіз систем розвивального навчання Л. Занкова і Д. Ельконіна-В. Давидова. Розвиток особистості дитини в умовах розвивального навчання. Практична реалізація розвивального навчання

КРЕДИТ 3 ДИСТАНЦІЙНІ ТА МЕДІА-ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ.

Тема 5. Організація навчального процесу в умовах цифровізації освіти.

Проектна робота як складова інноваційних технологій. Використання інтерактивних технологій та он-лайн платформ.

Тема 6. Мобільна педагогіка. Особливості навчання

BYOD – особливості мобільного навчання. Штучний інтелект (ШІ) у роботі педагога. Віртуальна та доповнена реальність (VR та AR)

3. Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник /упорядник Л.М. Прокопів. – Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 444 с.
4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Інноваційні технології в освіті» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: Я.В.Топольник. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 155 с.
5. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
6. Савченко В.Г., Андрюшина Л.Л. Традиційні та інноваційні педагогічні технології у вищій школі: Навчальний посібник для здобувачів II і III ступенів вищої освіти. Дніпро: «Візіон», 2019. 83 с.

Допоміжна

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Практикум: навчальний посібник К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. С. 370.
2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Навчально-методичний посібник /автор-укладач Н.П. Наволокова. Х.: Вид. Група «Основа», 2012.176 с. (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
3. Інноваційні педагогічні технології: посібник /За ред. О. І. Огієнко; Авт. кол.: О.І. Огієнко, Т.Г. Калюжна, Ю.С. Красильник, Л.О. Мільто, Ю.Л. Радченко, К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк. К., 2015. 314 с.
4. Інноваційні технології в освітньому процесі / І.В.Хом'юк, В.А.Петрук, О.А.Голюк, В.В.Хом'юк: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2020. 88 с.
5. Комар Ольга. Підготовка вчителів початкової школи до інноваційної діяльності Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : наук. зб. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Жовтий О. О., 2010. Вип. 32. С. 15–21.
6. Лукіна Т. Інноватика у професійній освіті: за підсумками міжнародної конференції. Післядипломна освіта в Україні. 2008. № 1. С. 22– 25
7. Медіапедагогіка: навч. посібник / Загірняк М.В., Поясок Т.Б., Беспарточна О.І., Токарева А.В. Харків: «Друкарня Мадрид», 2018. 360 с.

8. Михайліченко М., Рудик Я. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
9. Прокопів Л. Інформаційні технології навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2014. 160 с.
10. Третя національна виставка-презентація "Інноватика в сучасній освіті" // Вища школа : наук.-практ. вид. 2012. № 1. С. 127-128
11. Чепіль М. Педагогічні технології: навч. посіб. /М.М. Чепіль, Н.З. Дудник К.: Академвидав, 2012. 224 с. (Серія «Альма-матер»).
12. Шарко В. Нові технології навчання . Херсон, 2000. 92с.
13. Яковенко Т. В. Застосування педагогічних технологій для розвитку креативності майбутнього інженера-педагога / Теорія і практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соціол. 2012. № 1. С. 51– 57.
14. Якушно І. Освітні інновації: теоретичний і практичний аспекти . Імідж сучасного педагога : наук.-практ. освіт.-попул. часоп. 2010. № 5. С. 3–5.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. URL: <https://www.slideshare.net>
2. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246_001-18?
4. URL: http://esteicamente.ru/portal/Soc_Gum/NiO/2011_4_1/statti/L_Kov.htm.
5. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Школа-Лайкерта/>
6. URL: [https://www.dissentmagazine.org/online_articles/betsy-devos-milton-fridman-public-education-privatization\)](https://www.dissentmagazine.org/online_articles/betsy-devos-milton-fridman-public-education-privatization)
7. URL: <https://blog.liga.net/user/mskyba/article/29727>
1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
2. Концепція педагогічної компетентності. URL: <http://www.kgpa.km.ua/?q=node/233>
3. Підготовка й організація роботи викладачів. URL: http://pidruchniki.ws/10310208/psihologiya/pidgotovka_organizatsiya_roboti_vikladachiv.
4. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyirozvitkupedagogichnoyi-osviti>.
6. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf